

Antón Avilés de Taramancos

Agora
mesmo de
taberneiro, en Noia,
como François Villon
escribirei de vez en cando
algún poema. Pero como ves
non son un poeta de oficio nin
oficial. Son sempre o que chega tarde e
dalgún xeito quere face-la súa sementeira
e a súa colleita cun esforzo que a outros
lles vén mais mainiño polo tempo e a
paciencia. Eu non teño nin unha cousa
nin outra. Son a grandeza e a miseria
da poesía. Un francotirador da
fermosura.

o c l g t ñ
c ñ ñ

DÍA DAS LETRAS GALEGAS 2003

Xulio Valcárcel

Para moita xente o traballo poético é un traballo inútil. Non produce resultados tanxibles, é verdade. Lela da Pastora, a nai do poeta, preocupada polas divagacións do seu fillo, amoestábao, “Ai, meu fillo: Ti sempre a facer torres no ár...”, cita coa que se abre este libro, un dos máis importantes na traxectoria de Antón Avilés de Taramancos. Lonxe estaba a nai (cando sen pensalo lle ofrecía ese pre-texto e paratexto, o propio título) de imaxinar que algúns anos máis tarde aquelas arelas que ela consideraba ociosas e inúteis derivarían en aportación relevante ás nosas letras, ao punto de ser homenaxeado co “Día das letras galegas”, algo así como a coroa de loureiro a unha curta pero intensa traxectoria.

“As Torres no Ar”, “poesía de recuperación da terra en letra grande e pequena”, como Antón o definía, está composto por un Pórtico – gostaba Antón de facelo, a xeito de autopoética – e tres partes bastante equilibradas en canto a número de composicións. Xa no primeiro poema atopamos algunhas das claves do libro. O poeta albisca unha realidade metafísica, case mística, que nos achega á percepción do sagrado. O sagrado, non como experiencia relixiosa normal, senón como camiño de perfección para acceder a estados de revelación profunda, clarividencia dunha realidade oculta percibida através da intuición artística. A xinea materna aporta ao poeta a vivencia da Terra. Nutricional e integradora, como un todo no que o poeta se dislúe en harmonía, placenta recuperada, a Terra é máis que un mito, é unha indisoluble experiencia amorosa recreada no saibo dos primeiros froitos, na beleza e na fragilidade do existir (...“nun branco pó de avelañas”).

A avoa, “dóce esterco da vida” é o enganche co pasado, fráxil e poderosa, sabia e

tema, o seu alento aventa o lume orixinario, a “ascua e o fermento do canto”. Barro, sangue e soño dos que nos precederon coa mesma forza no amor, con idéntica ollada ás altas naves, co mesmo destino común. Atopamos tamén un xogo simbólico entre sombras e luces e un gusto pola celebración dos seres e das cousas pequenas, humildes, que pasan desapercibidas a maior parte das veces, a carón doutros elementos de máis prosapia, bosques profundos nos que o incitante o tempo tece redes subttís, destructoras de canto foi fermoso e bó. Delectación nos froitos que aportan na suavidade do tacto ou na delicadeza do saibo, a recuperación doutras horas ensoñadas. Denso viño saudoso a procurar o que perdimos, o que aínda sentimos por dentro. Dialéctica constante entre a perda e a recuperación.

Universo íntimo referenciado no externo achegado, as cousas – aínda as máis sinxelas – importan ao poeta, polo que son e polo que representan. O grao de semente garda o “pulo do seu miúdo corazón dormido” preso na súa ánsia de florecer. “Collo o grao da semente, esa temura/ na que sostén as trabes o universo:/ en tan mínima fuma namorada”.

A rica tradición mariñeira de Noia, onde se constrúan naves aproveitando as excelentes madeiras da zona, o esplendor dun pasado que coñeceu naos sulcando sete mares, están ao fondo dos poemas que compoñen a segunda parte do libro, “O cántico das naves: eleixías do mar”. O mar é arquetipo de absoluto e de novo o tempo, como símbolo de destrución, invade e destrúe, couza fatal, a gloria de antano. Desfeitas naos co esqueleto da quilla á intemperie como animais mariños que acougan no limo agardando a desaparición definitiva.

Evoca os golpes dos martelos na outra banda da ría construíndo esas naves que se erixen en cada peza, en cada caderna, ele-

Antón Avilés de Taramancos

mentos do propio ser espiritual do poeta. No recendo do galipote está o recendo de vida, e canto ao remate se erga a vela, sera “o meu corazón quen sinta o vento”.

Mar ergueito que se presenta “nunha tarde que ven de antigamente”, ou farpa doce e melancólica nesa fermosa eleixía ao pai ausente. E tamén mar profundo con naos e mariñeiros naufragados, no que se mesturan referencias culturalistas a Homero, a Dante, coa denuncia da nosa condición histórica de pobo tantas veces vencido e explotado.

“A espada florecida” é a visión máis

positiva deste apartado, recuperación da globalidade nun instante máxico. Moí fermoso é tamén esoutro poema no que se dan as pautas qu e deben rexir a confección dun zoco mariñeiro. (“O salgueiro da un oco de tambor primitivo, o máxico bruído milenar que desperta un tremor na fontenla do sangue...”)

Remata o libro cun último apartado, “A Torre secreta”, conxunto de doce sonetos de amor, de exquisita perfección, nos que se conxuga a exaltación lírica da muller con audaces referencias ao lado físico da paixón amorosa.

ILMO.
AYUNTAMIENTO
DE SADA

DÍA DAS LETRAS GALEGAS

Con motivo da celebración do Día das Letras Galegas dedicado este ano a Antón Avilés de Taramancos, el Ayuntamiento de Sada a través de la concejalía de Turismo ha organizado diversas actividades entre las cuales destacan: durante los días 12 y 17 de mayo se realizará una Exposición en la Biblioteca y en el hall de la Casa de la Cultura para informar sobre la vida y la obra del poeta coruñés, así mismo, durante las mañanas de esa semana, tendrá lugar la proyección de un video informativo.

El día 17 de mayo se hará entrega de los premios del certamen de Relatos Cortos y Poesía organizado por la concejalía de la Mujer cuyo contenido será en gallego y para el cual se conceden 200 € en cada especialidad.

A las 12:00 horas de cuatro grupos de danza y folklore gallego Os Biosbardos de Meirás, A Meda de O Castro, la Sociedad Recreativa y Deportiva de Sada y el grupo Queiroa actuarán en la Casa de la Cultura.

La Banda Municipal de Sada en un Concierto que tendrá lugar a las 19:00 horas en el auditorium de la Pintor Lloréns homenajeará este 17 de mayo a la tierra y a la cultura gallega a través de los acordes de diferentes estilos musicales como muñeiras, jotás, balada gallega, etc.

El día 20 de mayo la Biblioteca Municipal Suárez Picallo desarrollará una charla informativa sobre la torre de Hércules a los alumnos de 4º de ESO del colegio de Mondego.

La concejalía de Turismo y Mujer a través de la Biblioteca Municipal Suárez Picallo en su afán de promover la Cultura pretende conmemorar el Día das Letras Galegas con una actividad dirigida a los más pequeños de la localidad:

Actividades:

- Narración oral de cuentos clásicos escritos en gallego
- Mostrar a los niños/as la colección de cuentos que pueden encontrar en la Biblioteca Suárez Picallo.

Sesiones:

Primera Sesión (Sábado 24)
Lectura de “Carapuchiña vermella”

Segunda Sesión (Sábado 31)
Lectura de “Os tres osos”